

АНТИТЕЗА ЯК ОДИН З НАЙПОШИРЕНІШИХ ХУДОЖНІХ ЗАСОБІВ В ПОЛІТИЧНОМУ ДИСКУРСІ (НА МАТЕРІАЛІ ПОЛІТИЧНИХ ЗВЕРНЕНЬ ДЖОНА КЕНЕДІ)

Дворник Н., студ. гр. ПР-11,
Приходько Н. А., викладач СумДУ

Однією з тенденцій розвитку сучасного мовознавства є посилення інтересу до досліджень в області політичних дискусій. Причиною цього є те, що політична діяльність завжди грала надзвичайно важливу роль в житті суспільства. Від певної політичної позиції чи ситуації залежить місце політика як на міжнародній політичній арені, так і в середині держави, його взаємовідносини з іншими політичними діячами та суспільством. Тим не менш у формуванні іміджу будь-якого політика надзвичайно важливу роль грає його вміння представити себе. За допомогою промов політики мають шанс звернутись як до громадян своєї держави так і до міжнародної спільноти. Саме від якості цих промов і залежить формування іміджу політика. Позитивний образ промовцю може створити лише сильні, впливові виступи, які здатні привернути увагу тих, на кого вони спрямовані, а також викликати певну реакцію. Політичний дискурс має дати відповідь на запитання, як це зробити. Перелік засобів та способів впливу на слухача є невичерпним. В рамках даної роботи досліджується антитеза як один із стилістичних засобів, що є інструментом впливу на формування суспільної думки.

Дослідженням політичного дискурсу та його лінгвістичною складовою займались О. В. Єфимова, Дж. Лакофф, М. В. Піменова, Г. Г. Почепцов, П. Серіо, Д. Таннен, О. С. Кубрякова, А. П. Чудінов, М. Шадсон, О. І. Шейгал, Ю. С. Степанов, М. В. Гаврилова, В. М. Сергіїв, К. В. Сергіїв та інші.

Антитеза (грец. *antithesis* — суперечність) — стилістична фігура в художній літературі та ораторському мистецтві, що полягає у драматичному запереченні певної тези чи у вмотивованому контрастуванні смислових значень бінарних образів.

Цей художній засіб часто використовується ораторами задля посилення сказаного, адже контрасти чи не найбільше здатні підкреслити висловлене та правильно розставити акценти. Зокрема антитезу можна часто зустріти в промовах Джона Кенеді, тож саме на його промовах ми спробуємо продемонструвати різні випадки вживання антитези, а також мету вживання та її доцільність.

1. *We observe today not a victory of party but a celebration of freedom – symbolizing **an end** as well as **a beginning** – signifying renewal as well as change.*

Антитеза в цьому реченні використовується для того, щоб звернути увагу слухачів на те, що пора негативу для них пройшла, і тепер настав час кардинальних та позитивних змін, тобто Кенеді тут говорить про початок нової ери для своєї країни, яка почнеться з його приходом.

2. *Let the word go forth from this time and place, to **friend** and **foe alike**, that the torch has been passed to a new generation of Americans... .*

Антитеза використана задля того, щоб показати єдність різних людей. Автор хоче показати нам, що для нього важливі всі, що він поважає та звертається не лише до друзів, а й до ворогів.

3. *But this **peaceful** revolution of hope cannot become the prey of **hostile** powers.*

В цьому випадку промовець немов наголошує на мирності та беззахисності «революціонерів» та ворожості інших.

4. *Let both sides explore what problems **unite** us instead of belaboring those problems which **divide** us.*

Використовуючи в одному реченні протилежні за значенням слова автор хоче протиставити речі, що об'єднують, речам, що роз'єднують, наголосивши на важливості єднання людей.

5. *To that world assembly of sovereign states, the United Nations, our last best hope in an age, where the instruments of **war** have far outpaced the instruments of **peace**,*

Автор протиставляє мирним засобам ворожі, щоб яскравіше показати небезпеку у сьогоднішньому світі.

6. *If a free society cannot help the many who are **poor**, it cannot save the few who are **rich**.*

Тут автор напевне хоче показати різноманітність населення та важливість допомогти тим, хто цього потребує. Ставлячи одне слово на противагу іншому, він привертає до них увагу, показуючи, що ці слова є головними в цьому висловлюванні.

Отже, антитеза є найяскравішим та найзатребуванішим з художніх засобів. Політичний дискурс не може дозволити собі велику кількість емоційно забарвлених епітетів та метафор. Але необхідність емоційно забарвити текст залишається. Тож саме антитеза здатна розставити акценти, не обтяжуючи при цьому промову великим нагромадженням слів та емоційно забарвлених елементів.

При побудові політичних промов використовується широке коло художніх засобів. Переконаючи слухачів, політику необхідно використовувати не лише голі факти, а і апелювати до емоцій та почуттів адресатів. Розумне застосування різних стилістичних засобів та їх доцільність є гарантією уваги, розуміння та симпатії з боку виборців.

Соціально-гуманітарні аспекти розвитку сучасного суспільства : матеріали всеукраїнської наукової конференції викладачів, аспірантів, співробітників та студентів, м. Суми, 21-22 квітня 2014 р. / Відп. за вип. О.М. Сушкова. — Суми : СумДУ, 2014. — С. 16-18.